

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dvbivm I. quodnam sit definitum in definitione Vniversalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

ccxxx. Confirmatur à pari, ex voluntate juxta Resolutionem 1^{am}.

ccxxx. Objicies tamen 1°, cum P. Arriaga loco citato, si per visionem vel intuitum confusum posset fieri Univerfale, posset & per actum intuitivum quantumcumque distinctum & clarum; sed hoc non admittitur, ergò &c. Probatur sequela, quia, quantumcumque distinctus intuitus non distinguit inter hæcceitates; nam qui intuetur aquam quæ movetur, cujus motum non percipit, diversas aquas confundit, & adeò confusè videt, quasi essent una: item qui videt, duas albedines fundamentaliter similes, successivè sibi repræsentatas, eas confundit, & dicit esse unam & eandem, ergò, &c.

ccxxxii. Respondeo negando sequelam, nã ne quidem per quemcumq; actû confusum potest fieri Univerfale; sed per confusum dumtaxat multorum per modum unius, & non per confusissimum unius tantum, juxta dicta dub. 8°: ad ejus probationem, concedo, in exemplis allatis visum non distinguere inter hæcceitates; nego tamen intuitum tunc facere Univerfale, quia non datur ibi una visio multarum aquarum aut albedinum realiter, sed dantur tot visiones, quot objecta successivè diversa, etenim visus instanti A. attingit partem aquæ sibi præsentem per visionem A. instanti B. partem aquæ succedentem per visionem B. distinctam. Idem dic de albedinibus; vel potius dic, visum ab initio clarè & distinctè attingisse hæcceitates aquæ ut distinctas à terra & similibus corporibus adjacentibus, quia semper illam ab illis distinxit; licet ejus ubicationes diversas successu motus acquisitas non attingerit, quia in se non sunt visibiles; actus verò non dicitur confusus aut distinctus per hoc, quod res ejusdem naturæ imperceptibiliter, naturaliter aut supernaturaliter, mutatas confundat aut distinguat; sed per hoc, quod res diversæ speciei aut naturæ ejusdem, perceptibiliter diversas confundat aut distinguat: alioqui nullos haberemus actus distinctos naturaliter; quia naturaliter inter hæcceitates rerum ejusdem speciei distinguere non possumus.

ccxxxiii. Objicies 2°, ex P. Comptono Log. Disp. 29. Sect. 3^a. secundum hanc sententiam, equus aut aliud brutum quodcumque facere posset Univerfale, & secundum eandem sententiam, equus videns confusè colorem, videt colores omnes, qui jam sunt in quacumque mundi parte, in centro terræ, apud antipodas, &c. nam æquè indistinguit ab illis, ac à cæteris omnibus; quæ ita vel ipsis sensibus, & communi Philosophorum Doctrinæ re-

pugnant, ut quivis, vel hoc nomine, ab amplectenda hac sententia deterri debeat, ergò, &c.

ccxxxiv. Respondeo concessa 1ª sequelâ, negando 2^{am}, quia qui confusè videt hunc colorem, non videt positivè confusè omnes colores; sed negativè, id est, non videt hunc esse ab illis distinctû; quod ad faciendum Univerfale non sufficit, ut constat ex Dub. 8°, & antè Dub. 7ⁱ. Resol. 4^a. unde Comptoni exaggeratio non sufficit, nisi ut vel de ipsius Doctrina hoc in puncto meritò diffidatur.

ccxxxv. Addo tamen, inter disputandum semper supponi debere, juxta communem omnium Philosophorum sententiam, non dari Univerfale formaliter per voluntatem & potentias externas; quia alioqui oporteret distinctiones voluntatis, visionis, tactus, &c. inter gradus Metaphysicos admittere, quod est inauditum, licet verum, idque multum argumentantes aut defendentes turbaret. semper tamen negare debemus, non dari Univerfale formaliter extrâ conceptum, per voluntatem & potentias externas, ubi de illo expressus est sermo. Si autem roges, quid senserit D. Thomas: Respondeo videri nobis omninò consentire Opusc. 43. cap. 6. ubi ait: *Conjunctorum secundum rem visus vel alius sensus potest unum apprehendere, alio non apprehenso*; ergò & duo per modum unius. Dum autem alibi contrarium docere videtur, ut 1. p. q. 12. art. 4. in corp. solum vult, sensus illos non ferri in Univerfale ut tale, sive secundum quod (ut ibidem ait) *abstrahitur, quod est connaturale intellectui & supra facultatem sensus*. Ex his

ccxxxvi. Colliges, non minùs dari præcisiones intuitivas, auditivas, &c. quàm intellectuales, quod rectè notavit P. Molina in albedine miraculosè suffecta in alterius locum, de qua supra: nec rectè respondetur, per intellectum fieri præcisiones, quia intellectus non attingit objectum sicuti est in se; non verò per visum & cæteras potentias externas, quia attingunt objectum sicuti est in se: nam contrà est, quod etiam intellectus attingat objectum sicuti est in se, juxta illud Ioan. 2°. *Videbimus eum sicuti est*. & tamen probabilius est in Theologia, visionem Dei in Beatis esse præcisivam. Deinde datur præcisio intellectualis vera, ergò intellectus non minùs attingit objectum sicuti est, quàm potentia externæ. Antecedens patet, & inde etiam consequentia, quia juxta Aristotelem 1. de interpret. cap. ultim. *Propositio* (& idem est de præcisione) *ab eo quod res est, vel non est*, (sive ab eo, quod rem attingat, sicuti est, vel aliter quàm est) *est vera vel falsa*.

DISPUTATIO SECVNDA

De Universalis in Specie.

D V B I V M I.

Quodnam sit definitum in definitione Universalium.

ccxxxvii. **A**ntè Resolutionem Suppono 1°. genus, speciem & cætera Univerfalia esse concreta quædam ex natura si-

ve 1^a. intentione objectiva tamquam subjecto, & genereitate, specieitate, &c. sive 1^a. intentione formali generis, speciei, &c. tamquam formâ.

ccxxxviii. Suppono 2°, concreta significare subjectum in recto, id est, nominativo casu; formam verò in obliquo, id est, alio, quàm nominativo casu: nam si quærat, *quid Univerfale?* Respondebitur, *est natura habens Univerfalitatem*: ubi natura sive subjectum exprimitur in recto, Univerfalitas

universalitas verò sive forma in obliquo : undè definitiones concretorum accidentalium subjectis & formis conveniunt; diversimodè tamen, nam subjectis conveniunt denominativè, accidentaliter & *ut quod*; quod totum elucet in albo; album enim definitur *corpus segregativum visus*; hæc definitio corpori convenit v. g. parieti, non quatenus corpus seu paries est; sed quatenus denominatur ab albedine, non essentialiter; sed accidentaliter; non *ut quo*, sed *ut quod*, &c. Ex quo

CCXXXIX. Colliges, in definitione cujuslibet concreti accidentalis subjectum esse definitum denominativè, materiale & *ut quo*, formam verò essentialiter, formale & *ut quo*. His præmissis, sit

RESOLUTIO I.

CCXL. **D**ico 1°. definitum in definitione Universalium non est sola 1^a. intentio obiectiva, sive subjectum, id est, natura secundum se, & ut voce, vel conceptu expressa.

CCXLI. Probatur, quia per illam definitionem non explicatur essentia 1ª intentionis obiectivæ, sive subjecti; sed definitum est illud, cujus essentia per definitionem explicatur; ergò &c. probatur major, quia *animal* v. g. quod est subjectum generis; *homo* subjectum Speciei, non dicit pro essentia esse unum aptum prædicari de multis, &c. sed esse vivens sensitivum, animal rationale, &c. alioqui dici posset *Bucephalus est genus*, non secus ac *Bucephalus est animal*; *Petrus est Species*, non secus ac *Petrus est homo*.

CCXLII. Confirmatur, in definitione Universalium definitur Univerfale in concreto; atqui 1ª intentio obiectiva, sive subjectum non est Univerfale in concreto, sed illius pars subjectiva tantum; ergò, &c. major patet ex qualibet definitione, in qua dicitur, *est unum aptum*, &c.

RESOLUTIO II.

CCXLIII. **D**ico 2°. definitum in definitione Universalium non est etiam sola 1ª intentio formalis Univerfalis, sive forma, Generetas scilicet, Specieitas, &c.

CCXLIV. Probatur ut antè, quia per illam definitionem non explicatur essentia 1ª intentionis formalis in abstracto; sed definitum est illud, cujus essentia per definitionem explicatur; ergò, &c. probatur major, quia 1ª intentio formalis in abstracto pro essentia dicit esse 1^{am} egressum intellectus versus suum objectum, non verò esse unum aptum prædicari de multis, id est, unum in multis, ergò, &c.

CCXLV. Confirmatur, in definitione Universalium definitur Univerfale in concreto; atqui 1ª intentio formalis Generetas scilicet, Specieitas, &c. non est Univerfale in concreto; sed illius pars formalis tantum, ergò, &c. major patet ex qualibet Univerfale in particulari definitione, in qua dicitur, *est unum aptum*, &c. in concreto.

RESOLUTIO III.

CCXLVI. **D**ico 3°. definitum in definitione Universalium est subjectum & forma, sive natura secundum se, & ut voce, vel con-

ceptu expressa, ut substantia 1ª intentioni formali Univerfalis, sive concretum ex 1ª intentione obiectiva & 1ª intentione formali Univerfalis, significatum per hos terminos *Univerfale*, *Genus*, *Species*, &c.

CCXLVII. Probatur ex definitione uniuscujusque Universalis, in qua dicitur in concreto, *est unum aptum prædicari*, &c. ergò, &c.

CCXLVIII. Confirmatur 1°. in definitione Universalium est aliquod definitum; non subjectum solum, neque forma sola; ergò concretum ex utroque: antecedens patet ex Resolutione 1^a & 2^a. Probatur consequentia; quia aliud non suppetit.

CCXLIX. Confirmatur 2°, quia qualibet definitio cujuslibet Speciei Universalis est definitio concreti accidentalis; quod, sicut duo involvit, videlicet subjectum in recto, & formam in obliquo; ita & illius definitio habere debet duo definita, videlicet subjectum, quod dicitur definitum denominativè, accidentaliter & *ut quod*; & formam, quæ dicitur definitum essentialiter, formaliter & *ut quo*; ita tamen ut 1ª intentio obiectiva, sive natura sit definitum *quod* & minus principale; 1ª verò intentio formalis dicta, definitum *quo* & magis principale; quia, cum in definitionibus concretorum accidentalium ipsa forma sit ratio, propter quam definitio subjecto conveniat, & ejus natura in concreto per definitionem explicetur; non verò subjecti: nam quando definitur *genus*, non explicatur natura animalis, licet ei, ut generitati substat, definitio generis denominativè & accidentaliter conveniat; merito forma dicitur definitum magis principale, subjectum minus principale; quod totum patet in definitione albi, quæ definitur *disgregativum visus*, hæc definitio convenit quidem parieti, ut substat albedini, principaliter tamen albedini, quam parieti, ut patet. Ex his

CCL. Colliges 1° in definitione Universalium, subjectum, id est, naturam esse definitum accidentale, materiale & *ut quod*, ac proinde minus principale; 1^{am} verò intentionem formalem Univerfalis, sive esse definitum essentialiter, formale & *ut quo*, ac proinde magis principale; quia, quandoquidem in definitione concretorum accidentalium ipsa forma sit ratio, propter quam definitio subjecto conveniat, & ejus natura in concreto per definitionem explicetur, non verò subjecti, licet ei ut formæ substat, definitio denominativè & accidentaliter conveniat; merito forma dicitur definitum magis principale, subjectum minus principale.

CCLI. Colliges 2°. definitionem concretorum accidentalium eodem modo convenire subjecto & formæ, quo sunt definitum; formæ quidem essentialiter & ut definito *quo*; subjecto verò non nisi accidentaliter & ut definito *quod*, & quia substat formæ, cui *ut quo* convenit essentialiter definitio.

CCLII. Obijcies contra præfatam conclusionem: ens per accidens non potest unâ definitione defini, ut docet Aristoteles 7°. Metaph. cap. 4°. sed concretum ex natura & 1ª intentione formali Univerfalis est ens per accidens, ergò nequit esse definitum in definitione Univerfalis.

CCLIII. Probatur minor, quia constat rebus diversorum prædicamentorum, subjecto scilicet pertinente ad prædicamentum substantiæ, & 1ª intentione